

ZATWIERDZAM

Sekretarz Stanu Anna Gembicka

Warszawa, dn. 05.05.2021 r.

**Protokół z posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2014-2020 w dniach 16 i 17 lutego 2021 r.**

W dniach 16 i 17 lutego 2021 r. odbyło się posiedzenie Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (KM PROW 2014-2020), które otworzył Pan Grzegorz Puda, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Pan Minister, powitał nowych członków i zastępców członków KM PROW 2014-2020 oraz pozostałych uczestników posiedzenia. Następnie omówił kształt zmian PROW 2014-2020 w związku z okresem przejściowym oraz przedstawił informację dotyczące prac nad Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej. Na zakończenie, Pan Minister Grzegorz Puda, poprosił o dalsze prowadzenie posiedzenia Komitetu przez Panią Joannę Gierulską, Dyrektora Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej i życzył wszystkim owocnej pracy.

I. Przyjęcie porządku obrad.

Pani Dyrektora Joanna Gierulska poinformowała, że posiedzenie prowadzone będzie w formie wideokonferencji z wykorzystaniem aplikacji Zoom, oraz że zapewnione jest tłumaczenie symultaniczne (polsko-angielskie) z uwagi na udział w spotkaniu przedstawicieli z Komisji Europejskiej. Pani Dyrektora poinformowała o pismach, które zostały przesłane wraz z uchwałami do członków KM PROW 2014-2020, w tym projektów uchwał z autokorektami, i o uwagach, które wpłynęły do MRiRW. Następnie zostały przedstawione kwestie dotyczące formy protokołu z posiedzenia, kworum, sposobu głosowania za przyjęciem uchwał oraz porządek obrad.

W kwestii dotyczącej porządku obrad, Pan Krzysztof Grabowski, Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego, przedstawiciel samorządu wojewódzkiego wskazany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, zgłosił wniosek o wycofanie z porządku obrad dwóch projektów uchwał, tj. nr 209 w sprawie zmian w rozdziale 15 „Warunki Dotyczące Wdrażania Programu” w podrozdziale 15.3. „Przepisy zapewniające upowszechnienie programu, w tym za pośrednictwem krajowej sieci obszarów wiejskich, z umieszczeniem odniesienia do strategii informacyjnej i reklamowej, o której mowa w art. 13 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 808/2014” oraz 210 w sprawie zmian w rozdziale 17 „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW)” w podrozdziale 17.2 „Planowana

struktura organizacyjna sieci, tj. sposób zaangażowania organizacji i administracji uczestniczących w rozwoju obszarów wiejskich, w tym partnerów, o których mowa w art. 54 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, oraz sposób ułatwiania tworzenia sieci kontaktów” i podrozdziale 17.4 „Dostępne środki na utworzenie i funkcjonowanie KSOW”. Przedmiotowe uchwały dotyczyły m.in. rozszerzenia zakresu podmiotów (tj. o jednostki doradztwa rolniczego) realizujących plan komunikacyjny oraz zadania KSOW na poziomie województwa.

W odniesieniu do zgłoszonego wniosku i uwag, głos zabrał Pan Ryszard Kogut, Zastępca Dyrektora Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej wyjaśniając zakres i intencję wprowadzanych uchwałami nr 209 i 210 zmian. Poinformował, iż celem zmian zaproponowanych w uchwale nr 209 i nr 210 jest umożliwienie jednostkom doradztwa rolniczego, tworzącym strukturę KSOW, prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych dot. PROW 2014-2020, jak również nowej perspektywy finansowej (działanie KSOW nr 8) oraz wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego pozostałych działań KSOW, które dotychczas wdrażają dwa działania KSOW (nr 2 i 5). Wskazał, iż potencjał tych podmiotów, biorąc pod uwagę wykwalifikowaną kadrę i wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu działań na obszarach wiejskich, wskazuje na to, że należy im umożliwić realizację operacji w ramach większej liczby działań KSOW z korzyścią dla wdrażania PROW. Działania te dotyczą w szczególności wymiany wiedzy i doświadczeń w szerszym zakresie niż tylko dotyczącym innowacji, rozpowszechniania dobrych praktyk, tworzenia sieci kontaktów między zainteresowanymi stronami z dziedziny rozwoju obszarów wiejskich, wspierania współpracy i wspólnych inwestycji, aktywizacji mieszkańców, prezentacji osiągnięć czy promocji wsi i zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, jak również działań informacyjno-promocyjnych PROW i nowej perspektywy finansowej. Zaproponowane zmiany umożliwią dotarcie z informacją o działaniach PROW do większej grupy odbiorców, poszerzenie wiedzy w społeczeństwie, w szczególności wśród potencjalnych beneficjentów, o PROW i wielkości pomocy, podniesienie poziomu wdrażania PROW, w szczególności w zakresie nowych możliwości wprowadzanych do Programu w okresie przejściowym, lepszy dostęp do informacji nt. projektowanych interwencji i możliwości oferowanych w ramach Planu strategicznego WPR dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

W wyniku prowadzonej dyskusji i głosów popierających wniosek Pana Krzysztofa Grabowskiego, została podjęta decyzja o przeprowadzeniu głosowania nad wnioskiem formalnym dotyczącym wycofania ww. projektów uchwał z porządku obrad.

Wniosek formalny uwzględniający proponowane zmiany do porządku obrad, został poddany pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęty następującym stosunkiem głosów: (ZA – 19), (PRZECIW – 11), (WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ – 8) . Projekty uchwał nr 209 i 210 zostały wycofane z porządku obrad.

Następnie porządek obrad został przyjęty przez członków KM PROW 2014-2020.

II. Podjęcie uchwał w sprawie zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Uchwała nr 191 w sprawie zmian w działaniu M01 „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska przedstawiła ogólne informacje dot. zaproponowanej zmiany, czyli uwzględnienia nowych form przekazywania wiedzy dla rolników w formie coachingu.

W trakcie dyskusji głos zabrał Pan Roman Izdebski, przedstawiciel Polskiej Izby Technologii Wyrobów Naturalnych, zadając pytania dotyczące tzw. coachingu, tj. ile jest osób przygotowanych do coachingu w zasobach ODR-ów, ilu jest „coachów” spoza sieci ODR-ów oraz jaka jest przewidywana skala tego typu transferu wiedzy, ilu rolników z niego skorzysta?

Wyjaśnień udzieliła Pani Edyta Wieczorkiewicz-Dudek, Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii, Transferu Wiedzy i Innowacji, informując, że w wojewódzkich ośrodkach doradztwa rolniczego zatrudnionych jest wiele osób z wieloletnim stażem, których wiedza i doświadczenie będą mogły być wykorzystane w prowadzeniu coachingu. W odniesieniu do innych podmiotów doradczych, departament nie dysponuje analizami w tym zakresie.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 192 w sprawie zmian w działaniu M02 „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska przedstawiła ogólne informacje dot. zaproponowanej zmiany, tj. propozycji rezygnacji z ograniczenia polegającego na tym, że rolnik może dwukrotnie skorzystać z kompleksowego programu doradczego w okresie realizacji PROW 2014–2020.

W trakcie dyskusji głos zabrał Pan Roman Izdebski pytając o liczbę dotychczas przeszkolonych rolników oraz czy nowe szkolenia obejmą dotychczas przeszkolonych rolników?

Następnie głos zabrał Pan Adam Nowak, przedstawiciel organizacji na rzecz ochrony środowiska wskazany przez Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Wyjaśnień udzieliła Pani Edyta Wieczorkiewicz-Dudek, Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii, Transferu Wiedzy i Innowacji, informując, że w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” dotychczas przeszkolonych zostało prawie 27,5 tys. rolników. Natomiast w ramach ogłoszonego przez ARiMR zamówienia na wybór wykonawców szkoleń, przewiduje się objęcie szkoleniami ponad 115 tys. rolników. Rolnicy mogą uczestniczyć w kilku szkoleniach w zależności od swoich potrzeb.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 193 w sprawie zmian w działaniu M02 „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska przedstawiła ogólne informację dot. zaproponowanej zmiany, tj. propozycji się uwzględnienia w ramach poddziałania 2.3 *Wsparcie dla szkolenia doradców* nowych form przekazywania wiedzy, tj. coachingu i praktyk dla doradców.

W trakcie dyskusji głos zabrali m.in. Pan Roman Izdebski zadając pytania dotyczące liczby doradców, którzy skorzystali ze studiów podyplomowych, liczby nowych szkoleń oraz o to, kto będzie szkolił doradców – osoby z zasobów ODR-ów, spoza ODR-ów czy eksperci Komisji Europejskiej. Dodatkowo zwrócił się z zapytaniem czy istnieją w Polsce podmioty z kadrą szkoleń „coachingowych” o 10-cio letnim doświadczeniu oraz gdzie będą odbywały się warsztaty dla doradców, czy np. w gospodarstwach, w których są stosowane metody biologizacji rolnictwa, w tym preparaty probiotyczne?

Głos zabrał Pan Mirosław Borowski, przedstawiciel izb rolniczych wskazany przez Krajową Radę Izb Rolniczych.

Wyjaśnień udzieliła Pani Edyta Wieczorkiewicz-Dudek, Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii, Transferu Wiedzy i Innowacji, informując, że w ramach poddziałania „Wsparcie dla szkolenia doradców” na koniec 2020 r. przeszkolono ponad 1500 doradców, w toku są kolejne szkolenia. Wybór wykonawców szkoleń dla doradców prowadzony jest w oparciu o przepisy prawa zamówień publicznych. Jeśli chodzi o studia podyplomowe, z uwagi na obostrzenia wynikające z wystąpienia epidemii COVID-19, okres realizacji operacji został wydłużony. W ramach zakończonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, studiami podyplomowymi objętych zostanie 528 doradców. W wojewódzkich ośrodkach doradztwa rolniczego zatrudnionych jest wiele osób z wieloletnim stażem, których wiedza i doświadczenie będą mogły być wykorzystane w prowadzeniu coachingu dla młodych doradców.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 194 w sprawie zmian w działaniu M04 „Inwestycje w środki trwałe”, w poddziałaniu 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” w typie operacji „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pani Dyrektor Joanna Gierulska przedstawiła informacje dot. zaproponowanych zmian, które dotyczyły: wprowadzenia wsparcia dla przetwórców prowadzących działalność jako duże przedsiębiorstwo w zakresie wytwarzania pasz bazujących na surowcach niemodyfikowanych genetycznie; podniesienia

wysokości wsparcia dla rolników prowadzących działalność w zakresie rolniczego handlu detalicznego (RHD) ze 100 tys. złotych do 200 tys. złotych na 1 beneficjenta; wprowadzenia możliwości zakupu specjalistycznych środków transportu, które będzie dotyczyć dwóch typów podmiotów, tj. rozpoczynających i prowadzących działalność w zakresie rolniczego handlu detalicznego (RHD) oraz rozpoczynających działalność gospodarczą w zakresie przetwórstwa produktów rolnych oraz wprowadzenie możliwości wsparcia dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa i marketingu roślin zielarskich. Pani Dyrektor poinformowała również, że projekt autopoprawki uchwały został raz jeszcze przesłany do członków Komitetu w lutym br.

W trakcie dyskusji głos zabrali: Pan Arkadiusz Lewicki, przedstawiciel Związku Banków Polskich, który poruszył temat wydłużenia dopłat do oprocentowania, inwestycji proekologicznych oraz OZE. Pani J. Gierulka poinformowała, że w sprawie dopłat do oprocentowania, zmiana Programu w tym zakresie jest na ostatnim etapie procedowania z KE. Okres dopłat będzie wynikał z przepisów. Natomiast w przypadku inwestycji proekologicznych zostały udzielone wyjaśnienia, iż w obecnej perspektywie nie jest to możliwe, ponieważ instrumenty finansowe muszą realizować cel działania, w ramach którego uruchomione są gwarancje, a celem działania jest przetwórstwo rolno-spożywcze i modernizacja gospodarstw rolnych. Kwestie OZE są szczegółowo ujęte w nowym Planie Strategicznym.

Pan Piotr Biały, przedstawiciel ministra właściwego do spraw finansów publicznych zgłosił uwagę techniczną dot. wykreślenia powtarzającego się akapitu w uzasadnieniu nr str. 7. Uwaga została uwzględniona.

Pan Roman Izdebski zwrócił się z prośbą o udzielenie informacji w następujących kwestiach: poprosił o liczbę dużych przedsiębiorstw w zakresie wytwarzania pasz bazujących na surowcach niemodyfikowanych genetycznie, czy są to podmioty krajowe czy zagraniczne i w jaki sposób ma być udzielona pomoc, tj. czy maksymalna pomoc 15 mln dla przetwórców pasz non-GMO ma być przydzielona dużemu beneficjentowi i odrębnie podmiotom powiązanych z dużym beneficjentem, czy podniesienie maksymalnej kwoty ze 100 na 200 tys. zł dla rozpoczynających działalność w ramach RHD wynika ze zwiększonego zainteresowania tym wsparciem oraz ile podmiotów w zakresie RHD skorzysta ze wsparcia – jakie są przewidywania w tym zakresie?

Wyjaśnień udzieliła Pani Joanna Trybus, Zastępca Dyrektora w Departamencie Przetwórstwa i Rynków Rolnych, która przedstawiła informacje dot. ilości podmiotów, których jest 10 i poziomu zatrudnienia. Poinformowała, że trudno jest określić jaki jest udział kapitału zachodniego, bowiem nie są zbierane takie informacje. Ponadto poinformowała o zagospodarowaniu krajowego surowca w kierunku przetwórstwa paszowego oraz o kwocie i ilości wniosków złożonych w ramach RHD.

Następnie głos zabrał także Pan Michael Pielke, przedstawiciel Komisji Europejskiej (KE), który zwrócił się z prośbą o strategiczne uzasadnienie zmian, dlaczego duże przedsiębiorstwa potrzebują publicznego wsparcia oraz ogólnych korzyści dla polskiego rolnictwa.

Pani J. Trybus poinformowała, że duże przedsiębiorstwa nie zawsze są w stanie udźwignąć tak duże inwestycji, może to być istotna bariera technologiczna. Jeżeli będą potrzebne dodatkowe wyjaśnienia, to zostaną przedłożone KE.

W kwestii instrumentów finansowych i gwarancji udzielanym dużym podmiotem, których jest 10, Pani J. Gierulka poinformowała, że jeżeli zmieni się Program, to potencjalnie będzie istniała taka możliwość, jednak wymagać to będzie jednak zmiany umowy z BGK.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 195 w sprawie dodania w działaniu M04 Inwestycje w środki trwałe (art. 17) w poddziałaniu 4.3 „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa” nowego typu operacji „Zarządzanie zasobami wodnymi” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pani Dyrektor J. Gierulka poinformowała, że obecnie procedowana uchwała nr 195 ma inny tytuł niż ta, która została przesłana 12 lutego br. zawierająca autokorekty, a wynika to z faktu zgłoszenia uwag przez Ministerstwo Finansów w zakresie, m.in. akredytacji (już po ich przesłaniu do członków KM PROW). Ministerstwo Finansów wskazywało na to, że wprowadzany jest nowy typ operacji, a nie nowy zakres w ramach „Scalania gruntów”. Ten argument podnosiła też KE.

Pan Dyrektor J. Gierulka poinformowała, że uchwała dotyczy dodania w działaniu M04 nowego typu operacji „Zarządzanie zasobami wodnymi” PROW 2014-2020. Konsekwencją tej autopoprawy jest wskazanie w ogólnym opisie działania punktu a) „Scalanie gruntów” i punktu b) „Zarządzanie zasobami wodnymi”. Merytorycznie nic się nie zmienia. Będą dwa oddzielne typy operacji w ramach poddziałania 4.3. Beneficjentem działania będą Wody Polskie natomiast wdrażane będzie przez samorządy województw, wybór operacji będzie dokonywany na poziomie krajowym. Celem działania jest zwiększenie retencji na obszarach wiejskich, natomiast efektem będzie poprawa bilansu wodnego na obszarach rolnych oraz zwiększenie dostępności wody dla rolnictwa, poprawa racjonalności gospodarowania wodą poprzez ograniczenie jej odpływu oraz zwiększenie retencji oraz zwiększenie odporności rolnictwa na suszę.

Przedstawiciel KE, Pan Michael Pielke, zgłosił zastrzeżenia. Wystąpił o wyjaśnienia związku proponowanego działania ze zwiększaniem zdolności do retencji wody i zapobieganiem suszy

(zgodności z art. 46 rozporządzenia (UE) 1305/2013), wyjaśnienia na temat potrzeb i celów, oraz zgodności z planami gospodarki wodnej.

Wyjaśnień udzielił Pan Bogdan Pomianek, Zastępca Dyrektora Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej, który poinformował, że dotychczasowe prace mają na celu wskazanie tego typu inwestycji, które będą zapewniały większą ilość wody. Inwestycje te nie mają służyć do nawodnień, intencją jest zwiększenie retencji w sposób naturalny.

Następnie Pan Krzysztof Grabowski, Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego, zabrał głos w kwestii dot. scaleń gruntów, roli samorządów województw w zakresie wdrażania działania oraz wykazu inwestycji.

Dyrektor J. Gierulski poinformował, że samorzady województw (SW) będą pełniły funkcję instytucji wdrażającej. SW będą obsługiwały te projekty, które będą realizowane na terenie danego województwa. Ponadto samorzady województw będą odpowiedzialne za samą weryfikację wniosków od strony kontroli administracyjnej.

W odniesieniu do wystąpienia Pana Marszałka, Pan B. Pomianek poinformował, że zwrócono się do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie o przedstawienie inwestycji niezbędnych do zrealizowania, tak by osiągnąć zakładane cele. W wyniku weryfikacji przekazanych inwestycji, MRiRW dostrzegło potrzebę doprecyzowania poszczególnych inwestycji np. zakresu oddziaływania.

Następnie Pan K. Grabowski poruszył kwestię sposobu oceny projektów i sposobu wdrażania projektów. Pani Dyrektor J. Gierulski poinformował, że będą kryteria krajowe.

W dyskusji wziął udział Pan Antoni Konopka, przedstawiciel samorządu wojewódzkiego wskazany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, który zwrócił uwagę na kwestię wdrożenia przedmiotowego działania i regionalizację, w tym poruszył kwestię wykazu inwestycji oraz zwrócił uwagę na sprawę dot. uproszczenia administracyjnej ścieżki gospodarowania zasobami wodnymi. Pani J. Gierulski poinformowała, że wykaz inwestycji jest opracowywany w oparciu o inwestycje, które będą podejmowane przez Regionalne Oddziały Wód Polskich

Następnie głos zabrali Pan Stanisław Bodys, który poruszył m.in. kwestie dot. finansowania z PROW zbiorników wodnych.

Wyjaśnień udzieliła Pani Joanna Gierulski, która poinformowała, że w ramach PROW nie będą finansowane duże zbiorniki. Uwaga skupia się na tych inwestycjach, które mają znaczenie dla gruntów rolnych.

Następnie głos zabrał Pan Krzysztof Kwaterra w kwestii dot. regionalizacji inwestycji i funduszy.

Pan Roman Izdebski, który zadał pytania dot.: ilości urządzeń wodnych i melioracyjnych, które mogą skorzystać z tego wsparcia – jakie są przewidywania w tym zakresie, skąd pochodzą dane o powyższych urządzeniach – tj. czy ze Strategii Rozwoju Województw czy z Wód Polskich oraz czy środki wsparcia będą pochodziły tylko z PROW, czy też z innych funduszy np. Funduszu Spójności?

Pani Dyrektor J. Gierulska poinformowała, że ważne jest inwestowanie środków w poprawę retencji na gruntach rolnych. Natomiast Pan B. Pomianek w odniesieniu do wypowiedzi ww. osób, poinformował, że konieczny jest przegląd inwestycji, które oddziałują na retencję. Głównym założeniem było zwiększenie retencji w pasie środkowym Polski, tj. w woj. wielkopolskim, woj. łódzkim, woj. mazowieckim i woj. kujawsko-pomorskim. Ważnym aspektem jest również plan przeciwdziałania skutkom suszy. Podejmowane są również działania związane ze zwiększeniem środków finansowych np. w Krajowym Planie Odbudowy i w polityce spójności. Istotne jest również to, że zagadnienia te znajdują się w regionalnych programach operacyjnych.

Udział w dyskusji wzięli również Pan Adam Nowak, Członek oraz Pani Beata Feledyn – Szewczyk, adiunkt w Zakładzie Systemów Ekonomiki Produkcji Roślinnej w IUNG, przedstawiciel Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowego Instytutu Badawczego, którzy poparli działania resortu na rzecz działania małej retencji.

Pan Ryszard Czaicki, członek zarządu KRiR, przedstawiciel izb rolniczych wskazany przez Krajową Radę Izb Rolniczych wyraził poparcie dla tego działania oraz zgodził się z Panem A. Konopka w kwestii uproszczeń.

Uchwała, z autopoprawką dot. dodania nowego typu operacji, została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 196 w sprawie zmian w działaniu M05 „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenie odpowiednich środków zapobiegawczych” w poddziałaniu 5.1 „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” w typie „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pani Dyrektor J. Gierulska poinformowała, że zmiana polega m.in. na wprowadzeniu robót związanych z inwestycjami w zakresie melioracji wodnych do grupy zadań, na które można otrzymać pomoc. Inwestycje będą realizowane przez spółki wodne i związki spółek wodnych. Kolejna zmiana polega na wprowadzeniu standardowych stawek jednostkowych jako formy pomocy na roboty w zakresie inwestycji dotyczących urządzeń melioracji wodnych. Efektami tych zmian będzie zwiększenie odporności rolnictwa na suszę i zapobieganie zjawisku powodzi na terenach rolnych, poprawa

racjonalności gospodarowania wodą poprzez odpowiednią regulację stosunków wodnych na terenach rolnych i ograniczenie odpływu wody oraz zwiększenie retencji wód.

W części dotyczącej dyskusji głos zabrali Pan Roman Izdebski zadając pytania dot. skali potrzeb melioracyjnych w Polsce tj. ile urządzeń melioracyjnych wymaga naprawy, ile km rowów wymaga interwencji i wsparcia? Podana powierzchnia 1,4 mln ha jest informacją zbyt ogólną.

Następnie głos zabrał Pan Michael Pielke, który zwrócił się m.in. z prośbą o doprecyzowanie, czy chodzi o działania prewencyjne, czy inwestycje produktywne.

Pani J. Gierulska poinformowała, że w tym działaniu chodzi o środki zapobiegawcze, nie chodzi o nawadnianie. Będzie to ewentualnie dalej wyjaśnienie na późniejszym etapie negocjacji z KE.

Pan B. Pomianek poinformował, że kładziony jest nacisk na to, by budować zasoby wody, by poprawiać retencję. Odniósł się także do Pana R. Izdebskiego, tj. informując, że podana powierzchnia 1,4 mln ha dotyczy powierzchni zewidencjonowanej i zamiarem jest poprawa funkcjonalność sieci już istniejącej. Intencją nie jest wpływanie na pogorszenie warunków siedliskowych, ale tworzenie poprawnie działającej sieci melioracji, która będzie miała funkcję nawadniającą i odwadniającą.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 197 w sprawie zmian w działaniu M06 „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej”, w poddziałaniu 6.2 „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” w typie operacji „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pani Dyrektor J. Gierulska przedstawiła zmiany polegające na usunięciu warunku przyznania pomocy dotyczącego przyznania płatności do gruntów rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, w którym pracuje wnioskodawca oraz usunięciu zakazu przyznawania pomocy beneficjentom działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego PROW 2007-2013. Dodatkowo jest co raz większe zainteresowanie tym działaniem, dlatego planowany jest jeszcze jeden nabór.

Pan Ryszard Czaicki pozytywnie zaopiniował przedstawioną propozycję.

Głos w dyskusji wzięła również Pani Dorota Metera, przedstawiciel organizacji na rzecz rozwoju wsi wskazany przez Radę Działalności Pożytku Publicznego, która poruszyła kwestie dotyczące trwałości operacji. Pani Dyrektor J. Gierulska powiedziała, że oferta ta związana jest z koniecznością przejścia z KRUS na ZUS, natomiast okres trwałości wynosi 3 lata.

Następnie głos zabrał Pan Piotr Sadłocha, Dyrektor Biura Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Świętokrzyskiej, przedstawiciel organizacji na rzecz rozwoju wsi wskazany przez Radę Działalności Pożytku Publicznego, który poruszył kwestię kosztów pracy premii. Pani J. Gierulska poinformowała,

że koszty nie dotyczą tworzenia miejsc pracy. Premia dotyczy realizacji biznesplanu, którego efektem jest tworzenie miejsc pracy.

Na zakończenie Pan Krzysztof Kwatera poruszył kwestie dotyczące tworzenia miejsc pracy, okresu przejściowego o dodatkowych środkach m.in. dla Lidera.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 198 w sprawie zmian w działaniu M06 „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej”, w poddziałaniu 6.4 „Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej”, w typie operacji Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pani J. Gierulska poinformowała, że zmiany dotyczą przede wszystkim poszerzenia rodzaju typu operacji o świadczenie usług dla leśnictwa. Ponadto, świadczenie usług dla rolnictwa poszerza się o świadczenie usług w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych oraz w zakresie zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych. Usługi dla rolnictwa i leśnictwa poszerza się z kolei o usługi w zakresie dezynfekcji i mycia budynków inwentarskich, hal do produkcji rolniczej oraz urządzeń, maszyn i pojazdów rolniczych i leśnych. Dodatkowo, mając na uwadze potrzebę zintensyfikowania realizacji operacji w zakresie świadczenia usług w rolnictwie w ramach wykorzystania technologii cyfrowych oraz w ramach zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych, proponuje się zwiększyć wysokość refundacji do 65% kosztów inwestycji kwalifikującej się do wsparcia. Pani Dyrektor J. Gierulska poinformowała, również o przesłaniu w dniu 12 lutego autokorekty do uchwały.

W dyskusji wziął udział Pan Łukasz Paradowski, przedstawiciel ministra właściwego do spraw środowiska, Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Pan Michael Pielke (KE) zgłosił zastrzeżenia, zwracając uwagę, że działanie nie jest zdefiniowane w obecnym brzmieniu dla usług dla przedsiębiorstw wodociągowych, jedynie dla usług rolniczych. Wskazał na brak szczegółowych zasad ustalania kryteriów wyboru usług dotyczących instalacji wodnych. Podkreślił, że działanie dotyczy inwestycji (nie kosztów bieżących) oraz że brak jasności co do beneficjentów (rolnicy czy przedsiębiorstwa wodne).

Pan Roman Izdebski zwrócił się z pytaniem dotyczącym dostępności dla wszystkich zainteresowanych, do informacji zbieranych przez systemy IT, w tym np. o wilgotności gleb, ich zasoleniu, jakości powietrza. Ponadto poprosił o informacje dotyczące liczby spółek wodnych w Polsce oraz czy przewiduje się wsparcie na higienizację pomieszczeń gospodarczych środkami probiotycznymi. Powiedział także, że są już znane korzystne efekty ich stosowania nie tylko w higienizacji pomieszczeń, ale także dla poprawy dobrostanu zwierząt, jakości produktów zwierzęcych np. drobiu.

Wyjaśnień udzieliła Pani Dyrektor Joanna Gierulska, która poinformowała, że działanie skierowane jest do podmiotów, które już prowadzą działalność gospodarczą albo będą podejmować tę działalność. Nie mogą być prowadzone wykluczenia, brak dostępu dla podmiotów zagranicznych, które będą ewentualnie świadczyły usługi dla rolników zrzeszonych w spółkach wodnych. W kwestii higienizacji, jeżeli ma to prowadzić do dezynfekcji, to mieści się w zakresie wsparcia. Na chwilę obecną jest 2600 spółek wodnych i ok. połowa z nich dobrze funkcjonuje w zakresie dla rolnictwa. Podkreślenia wymaga fakt, że to działanie nie jest skierowane tylko i wyłącznie do spółek wodnych.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 199 w sprawie zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w działaniu M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, (art. 20) w poddziałaniu 7.2 „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii”, w typie operacji „Gospodarka wodno-ściekowa”.

Pani Dyrektor J. Gierulska poinformowała, że proponowane zmiany mają na celu rozszerzenie katalogu inwestycji z zakresu dotyczącego gromadzenia wód opadowych i roztopowych, natomiast w ramach kryteriów wyboru operacji wskazano na priorytetową realizację operacji z zakresu gromadzenia wód opadowych i roztopowych. Ponadto, zaproponowano zwiększenie kwoty pomocy z 2 000 000 zł na beneficjenta do 5 000 000 zł na obszar gminy. Dodatkowo w wersji z dnia 12 lutego na prośbę KE uzasadniono podniesienie kwoty wsparcia oraz odniesiono się do art. 46 rozporządzenia 1305/2013. Ponadto, została zawarta linia demarkacyjna z Krajowym Planem Odbudowy. Uległa zmianie także definicja małej infrastruktury.

Następnie została otwarta dyskusja, w której udział wziął m.in. Pan Stanisław Bodys, przedstawiciel samorządu gminnego wskazany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, który powiedział, że jest to pożądany kierunek zmian.

Pani Dyrektor J. Gierulska, poprosiła o ustosunkowanie się do pytania, zadanego na czacie przez Panią Elżbietę Filipowicz, dot. ograniczenia tylko do zbiorników podziemnych. Odpowiedzi udzielił Pan Przemysław Saltarski, Naczelnik Wydziału Inwestycji Środowiskowych, który poinformował, że woda ma być przeznaczona do użytku miejskiego w cyklu zamkniętym. Kwestia ta konsultowana była z samorządami województw.

Pan Michael Pielke (KE) wystąpił o dalsze wyjaśnienia dotyczące uzasadnienia interwencji. W odpowiedzi Pani Dyrektor J. Gierulska poinformowała, że w PROW 2014-2020 były to zawsze obszary poza aglomeracjami. Polityka Spójności nigdy nie wchodziła w ten obszar.

Pan Robert Nowak poruszył kwestie dot. m.in. finansowania ze środków polityki spójności, czy z KPO będą mogły korzystać miejscowości powyżej 5 tys. mieszkańców, zasady finansowania z PROW oraz obszaru obsługiwanego oczyszczalni. Dodatkowo zostały poruszone kwestie dot. nowej perspektywy finansowej.

Pani J. Gierulska poinformowała, że PROW 2014-2020 zakłada 100% finansowanie. Miejscowości do 5 tys i gminy wiejskie poza aglomeracjami w okresie trwania PROW, będą korzystały z tych środków, potem z KPO. Dodatkowo Pan P. Saltarski wyjaśnił, że oczyszczalnie mogą być budowane poza aglomeracją. Mogą jednocześnie przyjmować ścieki z aglomeracji. Nie można w ramach PROW 2014-2020 realizować inwestycji w aglomeracjach.

Pan Krzysztof Grabowski zwrócił się z zapytaniem czy są to ostateczne kwoty do wykorzystania, czy też przewiduje się jeszcze jakieś zmiany w tym zakresie. Odniósł się także do środków przekazanych dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W odniesieniu do wypowiedzi Pan K. Grabowskiego, Pani J. Gierulska odpowiedziała, że w PROW 2014-2020 nie ma podziału środków na województwa, jest to ustalane w następnym etapie, na poziomie rozporządzenia. Będą dokonywane wyliczenia z modyfikacji i dopiero wówczas będzie podział, i będzie wiadomo kto i ile dostanie.

Pan Marszałek A. Konopka odniósł się do kwestii dużego zapotrzebowania na środki finansowe w tym zakresie oraz standaryzacji budowy dróg (np. ich szerokość). Głos Pana Marszałka w kwestii zmiany standardów dróg, poparł Pan Stanisław Bodys oraz Pan Marszałek K. Grabowski.

Pani Joanna Gierulska, poinformowała, że nie jest w zakresie MRiRW korygowanie standaryzacji dróg. PROW 2014-2020 nie jest do tego narzędziem.

Pan Andrzej Górczyński, Członek Zarządu Województwa Łódzkiego, przedstawiciel samorządu wojewódzkiego wskazany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego poruszył kwestie dot. targowisk i dodatkowej alokacji na ten cel. Zwrócił się z prośbą o przesunięcie dodatkowych środków na ten cel. W woj. łódzkim brakuje 5,5 mln zł na złożone wnioski w ramach przedmiotowego działania.

Pani J. Gierulska poinformowała jak wygląda kwestia zmiany rozporządzenia w sprawie podziałów środków, że nie jest to łatwa sprawa.

Pani Elżbieta Siemiątkowska w nawiązaniu do słów Pana A. Górczyńskiego, poinformowała, że współpraca między samorządami może dotyczyć także kwestii targowisk i podzielenia czy też wymiany limitami na ten cel. Wiąże się to jednak ze zmianą rozporządzenia w sprawie podziałów środków. Natomiast Pani J. Gierulska poinformowała na jakim etapie znajduje się zmiana rozporządzenia.

Pan Roman Izdebski zadał pytanie dlaczego w Krajowym Programie Odbudowy wykluczono finansowanie gmin poniżej 5 tysięcy mieszkańców, jeśli wiemy, że środki PROW są bardzo obciążone i przeciążone zadaniami? Wiś to też Polska, bo zamieszkuje tam 38% mieszkańców Polski. Poparł także prośbę Pana A. Górczyńskiego w zakresie targowisk.

Pani J. Gierulska poinformowała, że w związku z tym, że środków finansowych w ramach WPR będzie coraz mniej, dlatego też ważne jest by polityka spójności oddziaływała w większym stopniu na obszary wiejskie. Ważny jest głos samorządów województw, które powinny się w tym zakresie korzystać z innych funduszy.

Następnie Pan Adam Nowak poruszył kwestie dot. m.in. nowej perspektywy finansowej, mniejszych środków finansowych i związany z tym temat infrastruktury technicznej.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 200 w sprawie zmian w działaniu M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, (art. 20) w poddziałaniu 7.2 „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii”, w typie operacji „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pani Dyrektor J. Gierulska poinformowała, że proponowane zmiany dotyczą podniesienia kwoty (z 3 000 000 zł na 5000 000 zł) pomocy ze środków EFRROW na beneficjenta w okresie realizacji Programu, zmiany definicji małej infrastruktury.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 201 w sprawie zmian w działaniu M8 „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów”, w poddziałaniu 8.1 „Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Informacje dotyczące proponowanych zmian w projektach uchwał nr 201 i 202 przedstawiła Pani Magdalena Nowicka, Zastępca Dyrektora Departamentu Klimatu i Środowiska.

Propozycja zmian w projekcie uchwały nr 201 dotyczy rozszerzenia wsparcia na tworzenie zadrzewień śródpolnych. Pani M. Nowicka poinformowała, że w wyniku proponowanej zmiany w projekcie uchwały nr 202 będzie możliwość dofinansowania inwestycji w lasach wymagających przebudowy składu gatunkowego z uwagi na zniszczenia powodowane przez szkodniki, zwierzynę oraz huraganowe wiatry, co niewątpliwie przyniesie korzyści ekologiczne lub związane ze zmianą klimatu.

Pan Łukasz Paradowski, zwrócił się z zapytaniem dot. sposobu wdrażania schematu, czy Lasy Państwowe będą zaangażowane w tym zakresie. Pani M. Nowicka poinformowała, że warunki zadrzewień określone będą na poziomie rozporządzenia, nie są wymagane plany zalesienia, nie zakłada się angażowania podmiotów zewnętrznych.

Pani Dorota Metera zwróciła się z zapytaniem czy opis działania był konsultowany z przyrodnikami. Niepokój budzi również dofinansowanie siatek metalowych, dwumetrowych. Nie jest określone jakiego rodzaju ma być ta siatka.

Pani M. Nowicka poinformowała, że nie były prowadzone szerokie konsultacje, opis działania był konsultowany z ekspertami z instytutów. Nie ma określonej specyfikacji rodzaju siatek, ale mogą to być siatki leśne, ale także palikowanie lub repełentowanie. Jest to zabezpieczenie tymczasowe.

Pan Tomasz Łukomski potwierdził, że siatka leśna jest bardzo często stosowana. Odniósł się również do planów zalesienia.

Pan Michał Drobnik zwrócił się pytaniem, czy będą określone na przykład na poziomie rozporządzenia, wskazania konkretnych gatunków drzew lub wymogów jakościowych co do sadzonek.

Pani M. Nowicka poinformowała, że na poziomie PROW 2014-2020 zawarte będzie, że powinny to być rodzime gatunki drzew, w 90% gatunki liściaste. Wszystkie dodatkowe wymogi będą określone na poziomie rozporządzenia lub zaleceń/przewodników dobrych praktyk.

Pan Piotr Biały odniósł się do kwestii technicznych dot. przywołania projektu rozporządzenia przejściowego.

Uchwała nr 201 została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 202 w sprawie zmian w działaniu M8 „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów”, w poddziałaniu 8.5 „Inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 203 w sprawie zmian w działaniu M10 „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne”, w poddziałaniu 10.1 „Płatności w ramach zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych” oraz w poddziałaniu 10.2 „Wsparcie ochrony i zrównoważonego użytkowania oraz rozwoju zasobów genetycznych w rolnictwie”, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w zakresie:

- a) aktualizacji stawek płatności;
- b) zniesienia degressywności w Pakiecie 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000;

- c) umożliwienia podejmowania zobowiązań w ramach wariantów 4.8., 4.9., 4.10. i 4.11 na całym obszarze Natura 2000;
- d) umożliwienia objęcia wsparciem w ramach Pakietu 7. Zachowanie zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie dodatkowych ras owiec i kóz;
- e) dopuszczenie mulczowania międzyplonów w Pakiecie 1. Rolnictwo zrównoważone i Pakiecie 2. Ochrona gleb i wód.

Uchwała nr 204 w sprawie zmian w działaniu M10 „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne”, w poddziałaniu 10.1 „Płatności w ramach zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych” w zakresie uruchomienia od 2022 r. nowego Pakietu 8. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk.

Uchwała nr 205 w sprawie zmian w działaniu M10 „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne”, w poddziałaniu 10.1 „Płatności w ramach zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych” w zakresie uruchomienia od 2022 r. nowego Pakietu 9. Retencjonowanie wody.

Informacje dotyczące proponowanych zmian w projektach uchwał nr 203, 204 i 205 przedstawiła Pani Dyrektor Magdalena Nowicka, która poinformowała, że propozycja zmian dotyczy wprowadzenia Pakietu 8. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk-od 2022 r. Uruchomienie tego pakietu umożliwi podejmowanie zobowiązań ukierunkowanych na zrównoważone (ekstensywne) użytkowanie trwałych użytków zielonych. Kolejna propozycja zmiany dotyczy wprowadzenie Pakietu 9. Retencjonowanie wody - od 2022 r. Celem promowanej zmiany jest retencjonowania wody (retencji glebowej/krajobrazowej), a w efekcie poprawa gospodarki wodnej oraz zachowanie siedlisk hydrogenicnych. Kolejna zmiana dotyczyła aktualizacji stawek płatności w dotychczasowych pakietach/wariantach – od 2021 r. Celem zwiększenia stawek płatności w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego jest ich dostosowanie do aktualnych uwarunkowań ekonomicznych, co ma zapewnić odpowiedni poziom rekompensaty za realizowane zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne. Kolejna propozycja ma na celu m.in. umożliwienie podejmowania zobowiązań w ramach wariantów ptasich na całym obszarze Natura 2000 (obecnie warianty ptasie mogą być wdrażane jedynie na obszarach specjalnej ochrony ptaków) – od 2022 r.

Pan Wiesław Dembek poinformował, że kwestie ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk jak i rekompensaty za zalanie gruntów, były dyskutowane w Instytucie Technologiczno-Przyrodniczym. Ze strony przyrodników Instytutu jest całkowita akceptacja tych założeń.

Pan Jerzy Kopiński, adiunkt w Zakładzie Systemów Ekonomiki Produkcji Roślinnej w IUNG, przedstawiciel Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowego Instytutu Badawczego zwrócił się z prośbą o doprecyzowanie, za co rolnicy mieliby otrzymywać płatność.

Odpowiadając, Pani M. Nowicka poinformowała, że w przypadku płatności dla rolnika, wynagrodzenie dotyczyć będzie utraty możliwości produkcyjnych – jako pilotaż możliwego przyszłego ekoschematu.

Pan Mirosław Borowski odniósł się do pakietu „okresowego zalewania” użytków rolnych i braku prowadzenia zabiegów utrzymania melioracyjnych urządzeń. Co w przypadku sąsiadów, którzy nie korzystają z pakietów i osiągnięcia efektów np. w kwestii produktów ekologicznych. Odniósł się także do utrzymania trzody chlewnej.

Pani Dyrektor Magdalena Nowicka w kontekście poruszonego tematu dot. trzody chlewnej odniosła się do innych działań PROW 2014-2020 m.in. dobrostanu zwierząt. W przypadku uwagi dot. rolnictwa ekologicznego, Pani Dyrektor M. Nowicka powiedziała, że w projektowanych uchwałach, celem są kwestie środowiskowe, kwestie związane z utrzymaniem bioróżnorodności tzw. usług ekosystemowych.

Pani Dorota Metera odniosła się do wcześniejszych dyskusji i dodała, że część działań ma charakter nieprodukcyjny, za wyjątkiem np. pakietu rolnictwo zrównoważone. Zwróciła się z zapytaniem czy jest możliwość dokonania zmian w pakiecie „Rolnictwo ekologiczne” np. w kwestii oświadczenia o przekazaniu plonu, które należy zastąpić prawnym dokumentem (np. umową kupna-sprzedaży, fakturą, rachunkiem) czy utrzymywania drzew przez 2 lata po zakończeniu programu.

Pani Ewa Malinowska, przedstawicielka KE, zgłosiła zastrzeżenia odnośnie Uchwał nr 203, 204 i 205. Co do Uchwały nr 203, uwagi dotyczyły stawek płatności - każda zmiana musi zostać wyjaśniona, aby ocenić, czy przestrzegane były podstawowe zasady obliczania, oraz zgodności pakietu 7 ze wszystkimi warunkami art. 7 Rozporządzenia (UE) nr 807/2014. Odnośnie Uchwały nr 204, zwróciła uwagę, że degresywność wsparcia nie jest zalecana oraz wystąpiła o wyjaśnienia w proponowanej zmianie wpływu degresywności na osiągnięcie celów i rezultatów, oraz o szczegółowe informacje na temat metodyki obliczania stawek wsparcia. Odnośnie Uchwały nr 205, wystąpiła o wyjaśnienia jak ten pakiet wypada w porównaniu z normalnymi praktykami i linią bazową oraz o informacje na temat metodyki obliczania stawek wsparcia. Pani Dyrektor Magdalena Nowicka wyraziła gotowość do dalszych dyskusji, wyjaśnień i spotkań bilateralnych z KE.

Uchwała nr 203 została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta, przy jednym głosie wstrzymującym się.

Uchwała nr 204 została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 205 została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta, przy jednym głosie wstrzymującym się.

Uchwała nr 206 w sprawie zmian w działaniu M16 „Współpraca”, w poddziałaniu 16.1 „Wsparcie tworzenia i działania grup operacyjnych EPI na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa”, w typie operacji „Współpraca w ramach grup EPI” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pani Dyrektor J. Gierulska poinformowała o proponowanych zmianach, które dotyczą wzmocnienia roli rolnika w grupach operacyjnych; propozycji podniesienia limitu wsparcia na operację z 5,5 mln zł do 6 mln zł, a także podniesienie całkowitej maksymalnej wartości wsparcia w okresie realizacji Programu do 12 mln zł; podniesienia poziomu refundacji inwestycji realizowanych w ramach EPI do 70%, podniesienia poziomu refundacji kosztów badań do 100%. Ponadto, proponuje się usunięcie z kryteriów wyboru operacji (dla wszystkich zakresów operacji) analizy kosztów i korzyści, co nie oznacza, że taka analiza nie będzie wykonywana. Umożliwione będą także nabory tematyczne.

Po przedstawionej informacji, głos zabrał Pan Roman Izdebski, który wyraził zadowolenie z podniesienia refundacji inwestycji realizowanych w ramach EPI z 50 do 70% i wyraził nadzieję, że odpowiednie rozporządzenie MRiRW będzie wreszcie dobrze napisane i czytelne dla zainteresowanych. Pan Krzysztof Janiak, Zastępca Dyrektora CDR w Brwinowie, przedstawiciel Centrum Doradztwa Rolniczego także wyraził głos poparcia dla proponowanych zmian.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 207 w sprawie zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 polegające na dodaniu nowego działania M17 – Zarządzanie ryzykiem (art. 36).

Informacje dotyczące przedmiotowej uchwały przedstawiła Pani Agnieszka Jamiółkowska, Zastępca Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów. Pani Dyrektor poinformowała, że wprowadzenie proponowanej zmiany polegającej na dodaniu nowego działania M17 - Dopłaty do składek z tytułu ubezpieczenia od strat spowodowanych chorobami zwierząt (art. 37) pozwoli na ubezpieczenie producentów drobiu od strat spowodowanych salmonellozami, a tym samym zniweluje ryzyko utraty dochodów z produkcji drobiu i zapewni jej dalsze, bezpieczne kontynuowanie. Od października 2020 r. rozpoczęła się szeroka konsultacja założeń do tego działania. Propozycja zmiany dot. podziału działania na dwa etapy: pilotażowy i docelowy. W etapie pilotażowym objęcie byłoby wyłącznie producenci drobiu. W kolejnym etapie objęci pomocą byłiby producenci trzody i bydła. Beneficjentami będą rolnicy, producenci drobiu, z wyłączeniem posiadaczy stad reprodukcyjnych.

Pani Dyrektor J. Gierulska odniosła się do definicji rolnika i uwagi KE w tym zakresie, tj. aktywnego rolnika. Jest to rolnik-producent drobiu, ale nie został wprowadzony aktywny rolnik w rozumieniu płatności bezpośrednich.

Pan Roman Izdebski zwrócił uwagę na niewłaściwe używanie terminu hodowca drobiu w sytuacji, gdy chodzi o rolnika zajmującego się chowem drobiu oraz zapytał się o skalę dotychczasowych strat z powodu salmonelloz.

Pan Michael Pielke (KE) zgłosił zastrzeżenia, zwracając uwagę, że działanie nie może być nakierowane na sektor, ale na rodzaj ryzyka, beneficjenci muszą być „aktywnymi rolnikami” oraz zakres programu pilotażowego nie może być zbyt wąski, tak aby mógł dostarczyć znaczących wniosków dla przyszłego działania.

Pan Stanisław Kacperczyk, przedstawiciel branżowych związków producentów rolnych wskazany przez Federację Branżowych Związków Producentów Rolnych, który podziękował za wprowadzenie w temat dot. ryzyka w rolnictwie oraz poparł propozycje ubezpieczeń dla producentów drobiu.

Pani A. Jamiołkowska poinformowała, że założeniem nie są ograniczenia sektorowe. Po etapie pilotażowym, działanie zostanie otwarte na inne sektory. Na chwilę obecną skutki finansowe w uchwale zostały policzone i opracowane dla drobiu.

Podsumowując Pani Dyrektor J. Gierulska i Dyrektor A. Jamiołkowska przedstawiły raz jeszcze zmiany w projekcie uchwały w odniesieniu do przesłanej do członków KM PROW. Zmiany dotyczą: zmiany definicji beneficjenta, w uzasadnieniu dodatkowe wyjaśnienie dot. salmonellozy, doprecyzowanie ryzyka, zakres celu, podział na etap pilotażowy i docelowy, opis rodzaju operacji i rodzaj operacji.

Dla jasności wszystkich modyfikacji, została wyświetlona uchwała wraz z zaznaczonymi zmianami.

Uchwała, wraz z poprawkami, została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 208 w sprawie zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w działaniu M19 - Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność), w poddziałaniach:

19.1 – „Wsparcie przygotowawcze”,

19.2 – „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”,

19.3 – „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania”.

Pani Dyrektor J. Gierulska poinformowała o dużej ilości uwag, które wpłynęły do resortu. Proponowane zmiany mają na celu, m.in. dostosowanie tego działania do wydłużonego okresu realizacji PROW 2014-2020. Proponuje się umożliwienie udzielania wsparcia na przygotowanie przez mieszkańców koncepcji rozwoju w skali mikro (Smart Villages – inteligentne wioski), określając stawkę pomocy na poziomie 4 tys. zł - przewiduje się wdrożenie tego wsparcia w formule projektów grantowych. Nie będzie zmienione kryterium dot. ochrony środowiska i klimatu. Zwiększeniu ulegają limity pomocy na beneficjentów (innych niż jsfp) do 500 tys. zł, grantobiorców do 110 tys. zł. Limit na operacje zwiększa się do 500 tys. zł (z wyłączeniem operacji z zakresu rozpoczęcia działalności gospodarczej, która wynosi

nadal 100 tys. zł), limit na projekty grantowe wynosi 300 tys. zł, natomiast limit na operację własną: 500 tys. zł. Będzie możliwość uzyskania dodatkowych środków na funkcjonowanie.

Pan Piotr Sadłocha, poruszył kwestie dotyczące braku zapisu występowania gminy jako członka LGD. Stwierdził, że jest to dziwna konstrukcja LGD. Niepokojące jest też obniżenie kwoty wsparcia przygotowawczego z 90 tys. zł do 74 tys. zł i związanego z tym skrócenia okresu na przygotowanie strategii z 12 do 9 miesięcy. Zwrócił się również z prośbą skrócenia zapisu zakresu koncepcji Smart Villages (SV).

Pani J. Gierulska odniosła się do obniżenia kwoty wsparcia przygotowawczego i związanej z tym metodologii wyliczania, bo tym razem nie uwzględnia kosztów osobowych. Zwróciła się też z prośbą do Pana P. Sadłochy i Pani Beaty Rodak, Naczelnik Wydziału Aktywizacji Obszarów Wiejskich, o propozycję skrócenia zapisu koncepcji SV.

Pan Edward Trojanowski odniósł się do kwestii dot. wsparcia przygotowawczego. Poinformował, że w poprzedniej perspektywie, kwota zależała od liczby mieszkańców. Teraz też powinno być takie zróżnicowanie, bowiem inne są koszty w zależności od ilości gmin w LGD. Poruszone zostało też partnerstwo trójsektorowe.

Pani J. Gierulska odniosła się do skrócenia okresu na przygotowanie strategii z 12 do 9 miesięcy. Natomiast Pan Jakub Stępień odniósł się do obniżenia kwoty wsparcia przygotowawczego, co związane było ze skróceniem okresu do 9 miesięcy. Poinformował, że została wzięta pod uwagę także inflacja z 2020 r.

Pani J. Gierulska w kontekście wsparcia przygotowawczego i progów finansowych poinformowała, że zależne one były od poziomu zatrudnienia związanego ze wsparciem przygotowawczym.

Pan Piotr Sadłocha w kontekście wcześniejszych wypowiedzi, powiedział, że koszty osobowe nie są dominujące. Koszty związane są z pracą eksperta opracowującego strategię oraz kosztami związanymi z organizacją spotkań, badań ankietowych. Koszty zależne są więc od ilości gmin a nie od okresu trwania przygotowania strategii.

Pan Edward Trojanowski odniósł się do uzasadnienia w zakresie konkurencyjności i partnerstwa. Są duże zmiany w składzie LGD. Dochodzą różne podmioty np. koła gospodyń wiejskich.

W odniesieniu do partnerstwa, zaproponowana zmiana, zdaniem Pani Dyrektora J. Gierulskiej, ma służyć temu by pojawiły się nowe aktywne podmioty, tam gdzie ich nie ma.

Pan Krzysztof Kwatera zwrócił się z prośbą o dodanie jednego celu szczegółowego z nowego okresu programowania, tj. *rozwój zielonej gospodarki, przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, w tym*

zastosowanie odnawialnych źródeł energii. Mogłoby to być w formie projektu grantowego oraz mogłyby w tym uczestniczyć osoby fizyczne.

Pan Krzysztof Grabowski zgodził się z wcześniejszymi wypowiedziami dot. braku zgody na obniżenie wysokości kwoty wsparcia, które zależne są od ilości gmin a nie od kosztów osobowych. Odnosił się też do mapy regionów, o której wspomniała Pani J. Gierulska, oraz o zmniejszonych środkach finansowych na funkcjonowanie LGD. Zwrócił się także z zapytaniem o liczbę województw, które zgłosiło akces do wielofunduszowości oraz kto dokona wyboru lokalnych grup działania w nowej perspektywie.

Pani J. Gierulska w zakresie pytania dot. wielofunduszowości poinformowała, że dotyczy to woj. kujawsko-pomorskiego i podlaskiego. Nie ma innych deklaracji wprost. LGD mają być wybierane przez samorządy województw. Odniosła się też do uwag dot. alokacji na Leadera w nowej perspektywie.

Pani Elżbieta Siemiątkowska, poinformowała, że tworzenie nowych podmiotów i brak gmin w ich składzie, może spowodować trudności w zapewnieniu trójsektorowości. Stwierdziła również, że brak kosztów osobowych nie ma żadnego wpływu i uzasadnienia na zmniejszenie kwoty na wsparcie przygotowawcze.

Pan Antoni Konopka odniósł się do mapy regionów i powiedział, że cały obszar powinien być objęty lokalnymi strategiami.

Pan Michael Pielke, przedstawiciel KE podkreślił, że ideą LEADERA jest podejście oddolne oraz że powinno się promować podejście wielofunduszowe.

Następnie została przedstawiona przez Panią Beatę Rodak, koncepcja zmiany zapisu SV.

Następnie przystąpiono do procedury głosowania nad przyjęciem przedmiotowej uchwały. W wyniku powstałych pytań i wątpliwości, które powstały w trakcie głosowania, zostały wyjaśnione kwestie proceduralne, dotyczące głosowania w sytuacji nieobecności Przewodniczącego KM PROW oraz zastępowania członków przez ich zastępców.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęta następującym stosunkiem głosów: (ZA – 13), (PRZECIW – 9), (WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ – 9).

Po tej części nastąpiła przerwa w obradach. Kontynuacja posiedzenia nastąpiła 17 lutego 2021 r. od godz. 9:00.

Posiedzenie w dniu 17 lutego 2021 r. rozpoczęło się od przedstawienia przez Pana Pawła Ściańskiego, Zastępcę Dyrektora Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej, Sekretarza KM PROW 2014-2020, informacji dotyczących spraw proceduralnych, które określone są w zarządzeniu nr 33 Ministra

Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 lipca 2021 r. w sprawie Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz regulaminie KM PROW 2014-2020. Dodatkowo, zostały wyjaśnione kwestie dotyczące zastępowania Przewodniczącego KM PROW 2014-2020 przez panią Joannę Gierulską, Dyrektora Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej oraz zostały przedstawione raz jeszcze wyniki głosowania uchwały nr 208.

Pani Dorota Metera, zwróciła się z prośbą o przesłanie szczegółowej agendy posiedzenia w dniu 17 lutego br. Informacja ta została przesłana do członków KM PROW 2014-2020.

Uchwała nr 209 w sprawie zmian Planu finansowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Pani Dyrektor J. Gierulska zaprezentowała brzmienie § 3 przedmiotowej uchwały, tj. „ KM PROW na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania niezbędnych zmian w załączniku do uchwały, przed przekazaniem do KE, w przypadku gdy będzie to konieczne ze względu na rozstrzygnięcia związane z Europejskim Instrumentem odbudowy w ramach PROW 2014-2020 lub Krajowym Planem Odbudowy.” Pan Marszałek Olgierd Kustosz, wyraził sprzeciw wobec takiego zapisu i sposobu dokonywania zmian. Pani Dyrektor J. Gierulska zaproponowała, że § 3 zostanie usunięty, a w przypadku gdy będzie potrzeba dokonania zmiany uchwały, to zostanie ona przesłana raz jeszcze do członków KM PROW 2014-2020 z zastosowaniem procedury pisemnej.

Pani Dyrektor J. Gierulska poinformowała, że udostępnienie dodatkowych środków dla PROW 2014-2020) jest związane z przesunięciem terminu wdrażania Planów Strategicznych WPR z lat 2021-2027 na lata 2023-2027 oraz z utworzeniem Europejskiego Instrumentu Odbudowy. W przedmiotowej uchwale zaproponowano rozdysponowanie ww. środków pomiędzy określone instrumenty wsparcia PROW 2014-2020.

Następnie Pan Piotr Sadłocha zgłosił wniosek formalny dotyczący przesunięcia kwoty 30 mln euro z działania „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” na działanie Leader. Poinformował, że chodzi o środki z EFFROW. Uzasadniając swój wniosek, Pan P. Sadłocha poinformował, że w przypadku działania „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” premia wynosi 150 tys. zł, natomiast max. wysokość udzielanej, zgodnie z przepisami, premii przez LGD wynosi 100 tys. zł. Natomiast w praktyce wysokość premii jest niższa, w granicach 60-80 tys. zł, a więc za te same środki zostanie wsparty więcej podmiotów i utworzonych więcej miejsc pracy na obszarach wiejskich. Kwota ta zostanie przeznaczona na nabory w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, które i tak mają być przeprowadzone, nie będzie to wiązało się z dodatkowymi obciążeniami administracyjnymi.

Pan Krzysztof Kwatera odniósł się do kwestii związanych z 5% na Leadera z EIO i podziału środków na obszary wiejskie. Pani J. Gierulka poinformowała, że ww. 5% nie wlicza się w EIO.

Pan Michael Pielke, przedstawiciel KE, podkreślił, że istotne jest to, jaki wpływ będzie miała zmiana budżetu na wartości wskaźników i celów, zwracając uwagę, że wniosek o zmianę powinien zawierać szczegółowe informacje w tym zakresie, wyjaśnienia czy zmiany wartości są proporcjonalne do zmian budżetu, oraz informacje o operacjach, których dotyczy „ring fencing” (artykuł 58(a), ustępy (4) do (7) Rozporządzenia (UE) Nr 1305/2013.

Pani J. Gierulka poinformowała, że zostaną przedstawione dodatkowe wyjaśnienia na etapie negocjacji.

Wniosek formalny, uwzględniający przesunięcie kwoty 30 mln euro na działanie Leader w zakresie premii na podejmowanie działalności gospodarczej, został poddany pod głosowanie i w głosowaniu jawnym przyjęty następującym stosunkiem głosów: (ZA – 22), (PRZECIW – 8), (WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ – 4).

Pan K. Kwatera odniósł się do okresu, który jest przed nami, tj. do Planu Strategicznego i do celów unijnych dot. na szerokopasmowego Internetu. Brak jest przełomu, że rzeczywiście będą dokonywane jakieś zmiany na wsi polskiej.

Pani J. Gierulka powiedziała, że Internet szerokopasmowy był zawsze domeną polityki spójności oraz, że trzeba też patrzeć realnie na proponowane zmiany i czas jaki jest przewidziany na realizację tych działań.

Uchwała wraz z poprawką oraz z ww. wniosku formalnego, została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta jednogłośnie.

Uchwała nr 210 w sprawie zmian w podrozdziale 15.6 „Opis wykorzystania pomocy technicznej, w tym działań w zakresie przygotowania, zarządzania, monitorowania, ewaluacji, informacji i kontroli w odniesieniu do programu i jego realizacji, jak również działań dotyczących poprzednich lub kolejnych okresów programowania, o których mowa w art. 59 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013”.

Informacje w zakresie proponowanych zmian przedstawił Pan Ryszard Kogut, Zastępca Dyrektora Departamentu Wsparcia Rolników, który poinformował, że zmiana dotyczy rozszerzenia katalogu beneficjentów pomocy technicznej o Rządowe Centrum Legislacji. RCL uczestniczy w procesie tworzenia przepisów prawa będącego podstawą wdrażania działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, jak również będzie zaangażowane w proces tworzenia przepisów prawa umożliwiającego wdrażanie instrumentów Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027.

Pan Michael Pielke, przedstawiciel KE, zapytał o jaką pełni RCL, jego związek z Funduszami Spójności i skąd otrzymuje środki. Odpowiadając, Pan Dyrektor R. Kogut wyjaśnił, że RCL jest instytucją rządową, której celem jest zapewnienie zgodności tworzonych przepisów prawa z legislacją krajową i europejską. Dodatkowo poinformował, że w przypadku WPR wszystkie działania PROW 2014-2020 są regulowane rozporządzeniami natomiast w pozostałych fundusz strukturalnych regulacje przyjmują formę wytycznych.

Uchwała została poddana pod głosowanie i w głosowaniu jawnym została przyjęta, przy jednym głosie przeciw.

Na zakończenie Pan K. Kwatera odniósł się do potrzeby dyskusji nad kwestią zrównoważonej wiedzy, jako akcji edukacyjnej adresowanej do rolników i mieszkańców miast. Zastanawiał się gdzie tego typu działania będą miały miejsca i kto będzie za to odpowiadał.

Pani J. Gierulska poinformowała, że w okresie przejściowym planowane jest uruchomienie szkoleń dla rolników, po to by posiadli niezbędną wiedzę w zakresie rozwiązań klimatycznych. Będą prowadzone akcje informacyjne w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Natomiast Pani Edyta Wieczorkiewicz-Dudek poinformowała, że środki z *Transferu wiedzy*, będą przeznaczone na nowe szkolenia jak i projekty demonstracyjne. Dotyczyć będą one w większości zagadnień związanych z Zielonym Ładem. Ponadto będą dodatkowe nabory na *usługi doradcze* z zakresu nowych wyzwań.

III. Przedstawienie informacji na temat stanu realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Informacje w tym zakresie przedstawił Pan Paweł Ściański, Zastępca Dyrektora w Departamencie Wspólnej Polityki Rolnej.

Następnie została otwarta dyskusja, w której udział wziął Pan Roman Izdebski zadając pytanie, ile z wydanych ponad 10 mld euro pochodziło z innych funduszy, które miały dofinansować PROW oraz pytanie dot. danych monitoringowych z 2020 r.tj., że więcej zakontraktowano niż złożono wniosków.

Pan Paweł Ściański poinformował, że monitoring odzwierciedla poziom wydatkowania środków krajowych, które stanowią współfinansowanie EFRROW. Płatności dotyczą tylko i wyłącznie środków PROW, na które składa się finansowanie krajowe i środki z EFRROW. Natomiast różnica pomiędzy środkami zakontraktowanymi a założonymi wnioskami może być widoczna, ponieważ zarówno ARiMR, jak i KOWR mogą rozpatrywać wnioski, które zostały złożone w poprzednim roku. Ponadto Pan Paweł Ściański, poinformował, że w ramach Umowy Partnerstwa zostały zapewnione środki z

innych funduszy na obszary wiejskie, w wysokości 5,2 mld euro. Poziom wydatkowania jest monitorowany i został już osiągnięty.

Pan Krzysztof Kwatera odniósł się do kwestii szkoleń i doradztwa, wykorzystanych środków finansowych i ewentualnego sposobu ich przeprowadzania.

W odniesieniu do szkoleń i doradztwa oraz sposobu i formy ich przeprowadzania, P. Edyta Wieczorkiewicz-Dudek poinformowała, że do tej pory szkolenia były stacjonarne, następne będą zakładały prawdopodobnie pewien dualizm. Zostały omówione także kwestie dotyczące wykorzystania środków finansowych oraz planowanych przyszłych szkoleń, projektów demonstracyjnych oraz naborów. Natomiast w zakresie pytania Pana R. Izdebskiego, dotyczącego tematyki demonstracji w zakresie biologizacji rolnictwa, Pani E. Wieczorkiewicz-Dudek podała zakres tematyczny, które są przewidziane, tj. rolnictwo ekologiczne oraz hodowla i chów bydła mięsnego. Kolejne projekty w zależności od zgłaszanych potrzeb.

Pani Ewa Malinowska, przedstawicielka KE, zwróciła się z prośbą o przekazanie dodatkowych informacji dotyczących wykorzystania środków PROW 2014-2020, wg Priorytetów.

Powyższa informacja, w formie prezentacji, została przesłana do członków KM PROW 2014-2020.

IV. Sprawy różne, w tym informacja o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej.

Prezentację dotyczącą *Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*, przedstawił Pan Bogdan Pomianek, który poinformował o zakończeniu w dniu 15 lutego br. I etapu prac na Planem Strategicznym. Zaznaczył jednak, że formularz do zgłaszania uwag i postulatów zmiany PS WPR w ramach konsultacji jest nadal aktywny. Do resortu wpłynęło ponad trzy i pół tysiąca uwag. Przedstawiony został, także harmonogram prac nad PS dla WPR. Poinformował, że podczas opracowywania Planu Strategicznego dla WPR założono, że Polityka Spójności musi nadal - albo w większym stopniu angażować się w zagadnienia związane z finansowaniem inwestycji na obszarach wiejskich.

Następnie rozpoczęła się dyskusja, w trakcie, której Pani Dorota Metera odniosła się do dwóch strategii „Od pola do stołu” i „Europejskiej Strategii Bioróżnorodności”, które nie zostały zbyt dobrze uwzględnione w PS dla WPR. Ponadto odniosła się do zaleceń KE i zwróciła się z prośbą, by te dobre rekomendacje KE znalazły się w kolejnej wersji PS dla WPR.

Pan Roman Izdebski zwrócił się z następującymi pytaniami: kto będzie finalnie oceniał 3.500 uwag zgłoszonych do Planu Strategicznego, czy do prac nad finalną wersją Planu Strategicznego będzie włączone Centrum Analiz Strategicznych. Co zrobić z nieuzasadnionymi, jego zdaniem, zapisami w analizie SWOT dla Celu 1. Chodzi o to, że wysokość płatności bezpośrednich, jakie otrzymują polscy

rolnicy jest tam zapisana jako Mocna Strona, a według Pana R. Izdebskiego powinna być zapisana w części SWOT w Zagrożeniach i ewentualnie w części SWOT Szanse. Zwrócił się również z prośbą o określenie budżetu dla poszczególnych celów.

Pan M. Pielke, przedstawiciel KE, wyraził zadowolenie z tempa prac nad PS dla WPR. Wyraził gotowość do dyskusji, w tym celu nawiązał m.in. do przygotowanych przez KE zaleceń i strategii.

Pan K. Kwatera podkreślił, że nie tylko jest istotna kwestia edukacji rolników, ale potrzebna jest edukacja całego społeczeństwa, w tym mieszkańców miast. Odnosił się też do „Zielonego Ładu”. Zwrócił też uwagę na wskaźniki określone przez KE np. w zakresie Internetu szerokopasmowego czy rolnictwa ekologicznego. Istotne jest w jaki sposób będzie to realizowane.

Pan B. Pomianek w odniesieniu do wcześniejszych wypowiedzi poinformował, że w PS dla WPR, zostaną wskazane odniesienia się do poszczególnych strategii oraz do wskaźników. Ponadto podkreślił, że PS dla WPR ma włączyć się w realizację celów strategii, a nie je zastępować. W kwestii odniesienia się do zgłoszonych uwag, Pan B. Pomianek poinformował, że Instytucją Zarządzającą jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi i nie ma możliwości zlecenia oceny tych 3500 uwag przez podmiot zewnętrzny. Transparentne przedstawienie uwag i następnie odniesienie się do nich, będzie wskazywało na to, w jaki sposób dana uwaga została wykorzystana. Odniesienie się do części uwag będzie wymagało wsparcia ze strony jednostek naukowych. Dokument, jakim jest PS dla WPR będzie oczywiście przesłany do Centrum Analiz Strategicznych, jest to warunek niezbędny do dalszego jego procedowania w ramach prac Rady Ministrów. Natomiast analiza SWOT będzie raz jeszcze weryfikowana. Wsparcie w ramach płatności bezpośrednich jest jednym z podstawowych form budowania dochodów gospodarstw.

Następnie głos zabrała Pani J. Gierulska, która także odniosła się do trwających prac nad PS dla WPR.

Pan Robert Nowak w swojej wypowiedzi odniósł się do budżetu „Scaleń gruntów”, Pani Dyrektor J. Gierulska potwierdziła, że są dodatkowe środki na nabory w ramach scaleń.

Pan K. Kwatera poinformował o uchwale Rady Działalności Pożytku Publicznego dot. uwag do Umowy Partnerstwa i zawartej tam rekomendacji dot. RLKS i wielofunduszowości i przeznaczenia 3% z RPO.

Następnie Pan R. Izdebski zwrócił się do przedstawicieli Komisji Europejskiej z następującymi pytaniami i komentarzem: czy jest możliwe zgłoszenie przez KE konieczności korekt do podziału unijnego budżetu rolnego między Państwa Członkowskie w świetle negatywnej oceny tego podziału przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Może powinna być korekta tego podziału po otrzymaniu uwag i Planów Strategicznych z poszczególnych państw członkowskich. Obecny podział wg Pana Izdebskiego jest bowiem całkowicie sprzeczny z Art. 3 Traktatu Lizbońskiego mówiącym m.in. o wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego, spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz solidarności między Państwami Członkowskimi. Następnie zwrócił się do

przedstawiciele KE, czy nie uważają, że Unia Europejska od przeszło już 60-ciu lat ma kłopoty z określeniem głównego celu unijnego rolnictwa. Na koniec Pan R. Izdebski poinformował, że przesłał stosowne propozycje w uwagach do omawianego Planu Strategicznego.

Pan M. Pielke, przedstawiciel KE, odpowiedział, że pytania o cel UE jest kontrowersyjny. Zobowiązani jesteśmy do stosowania celów Traktatu oraz pozostałych aktów prawnych. To nie KE ustala cele, to jest proces. Rolnictwo otrzymuje znaczną ilość środków publicznych. Podział budżetu jest dyskutowany na najwyższym szczeblu, KE o tym nie decyduje. To jest proces negocjacji pomiędzy PE i państwami członkowskimi. Ponadto powiedział, że nie jest rolą przedstawiciela KE oceniać roli i wyników ETO. Jest to istotny element, dlatego końcowy głos należy do legislatora, który ocenia te wyniki.

Pan Adam Nowak, przedstawił informacje dot. prac w ramach Europejskiej Rady Młodych Rolników CEJA i oceny PS dla WPR, w tym premii dla młodych rolników i infrastruktury technicznej oraz następstwa rolników.

Na zakończenie Pani J. Gierulska odniosła się do kwestii utrzymania premii dla młodych rolników, infrastruktury i wielofundusowości. Poinformowała, że nie da się wszystkich celów zrealizować tylko ze środków WPR, istotne znaczenia mają pozostałe fundusze.

Pan Michael Pielke, przedstawiciel KE poinformował o trwających pracach nad dokumentem dot. wizji obszarów wiejskich.

Pan A. Lewicki odniósł się do problemu załamania finansowania prewencyjnego i znaczenie banków spółdzielczych. W odpowiedzi Pani Dyrektor A. Jamiołkowska poinformowała, że problemy banków wiążą się głównie z niskimi stopami procentowymi. Poinformowała także o planowanym spotkaniu w MRiRW, podczas którego będzie dyskusja m.in. o instrumentach finansowych.

Kończąc spotkanie, Pani Dyrektor Joanna Gierulska podziękowała wszystkim za udział w posiedzeniu, za dyskusję, pracę i zaangażowanie.